

1. *Rhodotypos scandens* (THUNB.) MAKINO — růžovec bělokvětý Tab. 2/2

Rhodotypos scandens (THUNBERG) MAKINO Bot. Mag., Tokyo, 27: 126, 1913. — Syn.: *Corchorus scandens* THUNB. Trans. Linn. Soc. London-Bot. 2: 335, 1794. — *Rhodotypos kerrioides* SIEB. et ZUCC. Fl. Jap. 187, 1835.

Keř, 1,5–3,0 m vys.; letorosty štíhlé, lysé, v ostrém úhlu věrvené. Listy vejčité, 4–10 cm dl., 2–6 cm šir., na líci lysé, na rubu pýřité, nepravidelně 2 × ostře pilovité; řapík 2–7 mm dl.; palisty šídlovité, 6–9 mm dl. Květy jednotlivé, oboupohlavné, lístky kalíšku šídlovité; kališní lístky vejčité, 12–17 mm dl., zastříhovaně pilovité,

za plodu vytrvalé; korunní lístky okrouhle vejčité, asi 18 mm dl., krátce nehetnaté, bílé. Plody 8–10 mm dl., hnědočerné, lesklé peckovice po 3–4 v souplodí; oplodí křehké, pecka žutobílá, na povrchu síťnatá; stopka souplodí ztlustlá.

Dostí často vysazovaný v parcích jako solitérní keř, někdy i do živých plotů. Teplomilná dřevina snášejší mírný zástín, nenáročná na živiny. Do Evropy introdukovaný v r. 1866, do Českých zemí v r. 1884 (Praha, Královská obora). Původní ve stř. Číně a Japonsku.

Poznámka: Druh obsahuje triterpenoidní tormentosid. Pozoruhodný je výskyt kyanogenních glykosidů.

3. *Kerria* DC. — zákula*

Kerria DE CANDOLLE Trans. Linn. Soc. London-Bot. 12: 156, 1818.

Opadavé keře. Listy střídavé, jednoduché, s palisty. Květy jednotlivé, oboupohlavné, 5četné, tyčinek mnoho, plodolistů 5–8. Plody nažky v kulovitém souplodí. — 1 druh v Číně. — Entomogam.

1. *Kerria japonica* (L.) DC. — zákula japonská Tab. 2/1

Kerria japonica (LINNAEUS) DE CANDOLLE Trans. Linn. Soc. London-Bot. 12: 157, 1818. — Syn.: *Rubus japonicus* L. Mant. Pl. 2: 245, 1771.

Prutnatý keř, 1,5–2,5 m vys. Letorosty štíhlé, zelené, lysé. Listy střídavé, vejčité kopinaté, dl. zašpičatělé, 2,5–10,0 cm dl., 1–5 cm šir., 2 × ostře pilovité, na líci roztr., na rubu hustěji přitiskle chlupaté; řapík 3–8 mm dl.; palisty šídlovité, 5–7 mm dl., roztr. pýřité, načervenalé. Květy

jednotlivé na koncích postranních letorostů na ohnutých stopkách; kališní lístky šir. vejčité, 4–5 mm dl., načervenalé, na okraji žláznatě brvitě; korunní lístky eliptické, 15–20 mm dl., žluté, v hor. polovině nepravidelně vykrajované. Nažky hnědočerné. V–VI. Ff.

Často vysazovaná v parcích a zahradách, obvykle v cv. Pleniflora s plnými květy. Teplomilná dřevina snášejší mírný zástín; plnokvětá forma je méně odolná k mrazu. Původem z Číny; do Evropy zavedena v r. 1834, do Českých zemí v r. 1835 (Praha, Královská obora).

4. *Rubus* L. — ostružiník (maliník, moruška, ostružinec, ostružiníček)**

Rubus LINNAEUS Sp. Pl. 492, 1753. — Syn.: *Chamaemorus* HILL in SCHOTT Suppl. Chambers Cyclop. 1, sine p. (cf. Germander), 1753, nom. inval.; HILL Brit. Herb. 331, 1756 incl. — *Cylactis* RAFIN. Amer. J. Sci. 1: 337, 1819 incl. — *Rubacer* RYDB. Bull. Torrey Bot. Club 30: 274, 1903 incl. — *Batidaea* E. L. GREENE Leaflets Bot. Observ. 1: 238, 1906 incl.

Lit.: WEIHE A. et NEES von ESENBECK C. G. (1822–1827): Rubi Germanici. Elberfeldae. — FOCKE W. O. (1877): Synopsis Ruborum Germaniae. Bremen. — FRIDERICHSEN K. et GELERT O. (1887): Danmarks og Slesvigs Rubi. Bot. Tidskr. 16: 46–138. — HALÁCSY E. (1891): Oesterreichische Brombeeren. Verh. Zool.-Bot. Ges. Wien 41: 197–294. — FOCKE W. O. (1902–1903): Rubus L. In: ASCHERSON P. et GBAEBNER P., Synopsis der mitteleuropäischen Flora 6/1: 440–648, Leipzig. — TOUL K. (1903): Monografické studie o rodu ostružiníků (*Rubus* L.) v Čechách. Věstn. Král. Čes. Společ. Nauk Praha, cl. 2, 1903/24: 1–31. — LIDFORSS B. (1905, 1907): Studier öfver artbildningen inom släktet Rubus I. Ark. Bot. 4/6: 1–41 (1905); II. 6: 1–43, (1907). — BARBER E. (1911): 27. Rubus L. In: BARBER E., Flora der Oberlausitz preussischen und sächsischen Anteils, einschließlich des nördlichen Böhmens. Abh. Naturforsch. Ges. Görlitz 27: 266–398. — SUDRE H. (1908–1913): Rubi Europae. Paris. — FOCKE W. O. (1910–1914): Species Ruborum. Monographiae generis Rubi prodomus. 1–2. Bibl. Bot. 72: 1–118 (1910), 119–223 (1911); 3, 83 (2): 224–498 (1914). — ADE A. (1914): 8. Rubus L. Brombeere. In: VOLLMANN F., Flora von Bayern, p. 358–440. Stuttgart. — KULESZA W. (1930): Rubus L., Malina. In: SZAFER W. [red.], Flora Polska 4: 1–177. Kraków. — WEEBER G. (1936): Flora von Friedek und Umgebung. III. Verh. Naturforsch. Ver. Brünn 63: 51–71. — BAILEY L. H. (1941–1945): Species Batorum. The genus Rubus in North America. Gentes Herb. 5: 1–932. — HRUBY J. (1941, 1942, 1944): Die Brombeeren der Sudeten-Karpathengebiete. Verh. Naturforsch. Ver. Brünn 72 (1940), suppl., p. 3–98, 1941; 73 (1941), suppl., p. 5–96, 1942; 74 (1942), suppl., p. 5–155, 1943 (recte 1944). — GUSTAFSSON Å. (1943): The genesis of the European blackberry flora. Acta Univ.

*) Zpracoval J. Koblížek

**) Zpracoval J. Holub

Tab. 2: 1 *Kerria japonica*, 1a — plod, 1b — plnokvětý kultivar. — 2 *Rhodotypos scandens*, 2a — souplodí. — 3 *Gleditschia triacanthos*, část větévky s trnem a listem, 3a — plod.

